

Tekoja

1
2018

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

IHMISARVON PUOLESTA
HANDLING FÖR MÄNNISKOVÄRDET

ÄIDIN HUOLI

Muja Rose pelkää lastensa lahtuvan hengiltä

SOTA KYMMENKERTAISTI RUUAN HINNAN ETELÄ-SUDANISSA
MOSES KULJETTAA AVUSTUSTYÖNTEKIJÄT TURVALLISESTI PERILLE

Kukaan ei selviä ilman ruokaa

Ei siitä niin kovin kauan ole, kun tässä maassa nähtiin nälkää. Omien isovanhempieni vanhempia koettelivat suuret nälkävuodet 150 vuotta sitten. Lapsena en oikein käsittänyt, miksi muuten niin lempeä pappani kiivastui, kun kerran laitoin leivän ruokapöydälle huolimattomasti.

Vasta aikuisena ymmärsin, miten köyhissä oloissa hänen sukupolvensa oli elänyt. Leipä oli hänelle suorastaan pyhää ja sitä piti kunnioittaa.

Nykyisin suuri osa suomalaisista elää yltäkyläisyydessä. Ruokahävikki maassamme on 25 kiloa henkeä kohden vuodessa. Mutta keskuudessamme on myös niitä, joille jokapäiväinen leipä ei ole itsestäänselvyys.

Yhteisvastuukeräyksen tuotosta 40 prosenttia käytetään kotimaassa auttamaan niitä, jotka joutuvat turvautumaan ruoka-apuun. Kirkon ja seurakuntien diakoniatyö auttaa niitä, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta.

Maailman katastrofialueilla nälänhädän riski on erityinen haaste. Monilla alueilla ilmasto-olosuhteet ovat tehneet ravinnon tuottamisen mahdottomaksi. Kuivuus, luonnonkatastrofit ja konfliktit tuovat mukanaan myös ruuan puutetta. Ilmaston lämpenemisen seurauksista kärsivät eniten maailman köyhimmät alueet.

SUOMI KUULUU MAAILMAN VAURAIMPIEN MAIDEN JOUKKOON.

Yhteisvastuukeräyksen tuotosta 60 prosenttia ohjataan Kirkon Ulkomaanavun (KUA) kautta katastrofialueille, muun muassa nälkiintyneiden auttamiseen

Itä-Afrikassa. KUA:n toiminnassa yhteydet paikallisiin toimijoihin takaavat avun perillepääsyn ja sen, että apu kohdennetaan oikein.

Arviolta miljardi ihmistä elää äärimmäisessä nälässä ja köyhyydessä. Nälän poistamiseksi ja maailman ruokaturvan puolesta on toimittava nyt. Työtä on jatkettava sitkeästi, kunnes oikeus riittävään toimeentuloon ja ihmisarvoiseen elämään toteutuu kaikkien ihmisten kohdalla.

Suomi kuuluu maailman vauraimpien maiden joukkoon. Maamme on kokenut omat nälkävuotensa ja sota-aikansa, jolloin nälkä oli kaikille tuttu. Toisille se on yhä todellisuutta maassamme. Vielä kipeämmin nälän kokevat lähimmäisemme kaukana.

Nyt on meidän vuoromme auttaa. Kukaan ei selviä ilman ruokaa.

Seppo Häkkinen

Mikkelin hiippakunnan piispa

Vuoden 2018 Yhteisvastuukeräyksen esimies

Tekoja

Nro 1 Helmikuu 2018

Tekoja-lehti on Kirkon Ulkomaanavun maksuton tiedotuslehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

VS. PÄÄTOIMITTAJA Minna Elo
TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Noora Jussila
TOIMITUSKUNTA
Hanna Antila, Katja Hedberg
Matilda Katajamäki, Sari Saaristo
Reetta Meriläinen ja Jukka Gröndahl.

JULKAISIJA
Kirkon Ulkomaanapu
PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki

Kirkon Ulkomaanapu on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ulkomaisen avustustoiminnan eli kansainvälisen diakonian järjestö. Se kuuluu kirkollisten avustajajärjestöjen ACT-verkoston.

AVUSTUSTILIT
Nordea IBAN: FI33 1572 3000 5005 04,
BIC: NDEAFIHH
Ålandsbanken IBAN: FI91 6601 0004 0036
46, BIC: AABAFI22

TILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET
Asiakaspalvelu puh. 020 787 1201
asiakaspalvelu@kua.fi

ULKOASU Hiekka Graphics

KANSIKUVA
Muja Rose yrittää elättää perhettään yksinhuoltajana pakolaisleirillä Ugandassa.
Kuva: Tatu Blomqvist

KIRJAPAINO Lönnberg / 2.2018 / 38 000 kpl
ISSN 1797-7207

TUETTU ULKOMINISTERIÖN
KEHITYSYHTEISTYÖVAROIN

Julkaisussa esitetyt näkemykset eivät välttämättä edusta ministeriön virallista kantaa.

Pysy ajan tasalla seuraava lehteä odottaessa: tilaa sähköinen uutiskirjeemme ja seuraa Kirkon Ulkomaanapua sosiaalisessa mediassa. kirkonulkomaanapu.fi

Suomen yrittäjäopiston kouluttaja Taina Ruotsalainen ja yrittäjäkoulutuksen opiskelijat Ugandassa joulukuussa 2017.

AMMATTITUTKINTO ANTAA PAKOLAISILLE USKOA TULEVAISUUTEEN

Ugandan pakolaisleirillä asuvat voivat keväällä suorittaa suomalaisen yrittäjän ammattitutkinnon.

Kevästä 2018 alkaen Ugandassa asuvat pakolaiset voivat suorittaa suomalaisen yrittäjän ammattitutkinnon Kirkon Ulkomaanavun (KUA) ja Omnia Education Partnerships Oy:n (OEP) yhdessä järjestämässä koulutuksessa.

”Suomalaisella tutkinnolla on hyvä maine maailmalla. Toisen asteen tutkinto on hyvä keino auttaa avaamaan pakolaisille uusia mahdollisuuksia niin työllistymisen kuin jatko-opintojenkin saralla”, sanoo KUA:n projektipäällikkö Ville Wacklin.

Ugandaan on saapunut keskimäärin 1 800 pakolaista päivässä Etelä-Sudanista heinäkuusta 2016 alkaen. Kaikkiaan Ugandassa on tällä hetkellä yli

1,4 miljoonaa pakolaista. Monet heistä perustavat pienyrityksiä oma-aloitteisesti.

”Elämä pakolaisleirillä ilman työtä ja koulutusta passivoi ihmisen herkästi ja voi viedä elämältä kaiken merkityksen. Merkitys elämälle muodostuu tekemisen kautta. Yrittäjyyden tukeminen on hieno mahdollisuus tukea köyhiä ihmisiä, joilla ei ole muita vaihtoehtoja.”

Ei vain tutkintoja, vaan pysyvää muutosta

Keväällä toteutettavaan, pakolaisyrittäjille tarkoitettuun koulutukseen valitaan osallistujat soveltavuuden ja liikeideoiden perusteella.

”Jokainen koulutus muokataan paikalliseen kontekstiin sopivaksi yhdessä paikallisten asiantuntijoiden kanssa.

Emme tahdo vain viedä tutkintoja maailmalle, vaan työomme tähtää pysyvään muutokseen”, Wacklin sanoo.

Yrittäjän ammattitutkinnolla KUA pyrkii parantamaan yrittäjien menestymismahdollisuuksia, auttaa heitä laajentamaan yritystään ja löytämään uusia rahoitusmahdollisuuksia.

Koulutus tukee liiketoimintasuunnitelman tekemisessä, tuotteistamisessa ja liiketoiminnan aloittamisessa.

KUA ja OEP toteuttavat yrittäjän ammattitutkinnon pilotin Ugandassa läheisessä yhteistyössä YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n kanssa.

Teksti: Noora Jussila
Kuva: Ville Wacklin

KOULUTUS AVAA TYTTÖJEN JA NAISTEN ELINPIIRIÄ BANGLADESHIN PAKOLAISLEIREILLÄ

Vain noin kuusi prosenttia Myanmarista Bangladeshiin paenneista naisista ja tytöistä osaa lukea. Kirkon Ulkomaanapu (KUA) aloittaa pakolaisleireillä murrosikäisiä tyttöjä ja nuoria naisia koulutuksen ja suojelun kautta voimaannuttavan hankkeen. Työssä käytetään leirien naisystävällisiä tiloja ja kiertäviä tiimejä.

Kiertävien tiimien ansiosta KUA tavoittaa myös ne tytöt ja naiset, joiden liikkumista rajoittavat kulttuuriset tottumukset, tai jotka asuvat kaukana toimintatiloista. Miehille ja pojille järjestettävien tietoisuuskampanjojen kautta hanke lisää myös miesten ja poikien tietoisuutta naisten ja tyttöjen oikeuksista.

Teksti: Ulla Kärki

Kuva: Paul Jeffrey / ACT-Allianssi

Yli 1,2 miljoonaa ihmistä tarvitsee apua Bangladeshissa.

MAAILMAN NÄLKÄ KASVAA

777
miljoonaa ihmistä
näki nälkää
vuonna 2015.

815
miljoonaa ihmistä näki
nälkää vuonna 2016. Heistä
489 miljoonaa asui maissa,
joissa on konflikti.

Lähde: YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO.

WEFOOD-HÄVIKKIRUOKAMYYMÄLÄ ETENEE

WeFood-virtuaaliosakkeita myytiin vuonna 2017 yhteensä 3 000 kappaletta. Sopivia liiketiloja kartoitetaan ja myymälä avataan Helsinkiin syksyllä 2018. Uudet ”sijoittajat” ovat yhä tervetulleita hankkeen joukkorahoituskampanjaan.

”Myymälä avataan keskeiselle sijainnille Helsinkiin, jotta sekä vapaaehtoisten että asiakkaiden on helppo tulla myymälään. Vapaaehtoisia tarvitaan tällä hetkellä toimistotöihin sekä erilaisiin tapahtumiin. Myymälävapaaehtoisten haku avataan kesällä”, sanoo projektipäällikkö **Else Hukkanen** Kirkon Ulkomaanavusta (KUA).

KUA:n tanskalaiselta sisarjärjestöltä mallia ottaneen myymälän voitot ohjataan KUA:n kehitysyhteistyöhankkeisiin.

Teksti: Noora Jussila, kuva: Susanna Pesonen

”Ihmiset näkevät minusta, että nainen pystyy tekemään työtä ja pärjäämään elämässä yhtä hyvin kuin miehet. Pitää vain mennä rohkeasti eteenpäin”, Kalawati sanoo.

MAAORJEN TYTÄR KASVOI ROHKEAKSI

Kalawati on nuoresta iästään huolimatta päässyt pitkälle. Menestyneen ompelijan toive on, että kaikki naiset itsenäistyisivät.

Kalawati, 21, kuuluu Nepalin haliya-väestöön. Käännettynä sana haliya tarkoittaa ”hän, joka kyntää”. Varakkaammat perheet pitivät heitä maataloustyöntekijöinä maillaan, käytännössä orjan asemassa. Orjuus perustui aikanaan annettuihin lainoihin, joita ei koskaan pystynyt maksamaan takaisin maatyöstä maksetulla korvauksella.

Haliyat, kuten muutkin maaorjiin kuuluneet väestöryhmät, julistettiin vapaiksi maaorjuudesta 2000-luvun alussa. Maaseudulla monen entisen maaorjan asema on yhä heikko. Harva omistaa maata, tai jos omistaakin, se on huonosti viljelyyn soveltuvaa, kuten jyrkkää vuorenrinnettä.

Asuinalueet kärsivät vuosittain tulvista, maanvöyryistä ja metsäpaloista. Ihmisten koulutustaso on huono ja

työnsaanti vaikeaa. Hankalista lähtökohdista huolimatta Kalawatin tulevaisuus näyttää valoisalta. Hän on opiskellut ompelijaksi Kirkon Ulkomaanavun (KUA) tuella.

Ura alkoi kuuden kuukauden ompelukoulutuksella, josta Kalawati sai oman ompelukoneen. Hän ei alkuun uskaltanut perustaa omaa ompelimoa, vaan meni töihin toisten yritykseen. Kalawati oli kuitenkin niin hyvä työntekijä, että sai pian opettajan paikan.

”Työkokemuksen kautta itsevarmuuteni kasvoi: perustin oman ompelimon ensin yhdessä toisen ompelijan kanssa ja myöhemmin säästöjeni turvin avasin vielä toisen ompelimon yksin”, Kalawati sanoo.

”Pärjään, vaikka tulisi vaikeaa”

Kalawati on pystynyt säästämään rahaa niin paljon, että hän on ostanut maata. Hän pystyy nykyisin myös autamaan äitiään ja nuorempia sisarusiaan. Isä jätti perheen, kun Kalawati oli

kahdeksannella luokalla.

”Äidin kotona tilanne ei ole vieläkään hyvä. Ajattelin pitkään, että en mene naimisiin, vaan huolehdin vain äidistä ja sisaruksista”, Kalawati sanoo.

”Äidin toivomuksesta menin kuitenkin naimisiin viime vuonna. Mieheni kannustaa minua lähettämään äidille rahaa ja huolehtimaan myös sisarusten koulumaksuista.”

Kalawati kertoo olevansa onnellinen ja tyytyväinen. Hän uskoo pärjäävänsä, vaikka eteen tulisi vaikeitakin tilanteita.

”Vaikka tekisin vain pari vaatetta päivässä, tienaan sen verran, ettei minun tarvitse olla kenenkään varassa tai alistua. Haluaisin, että kaikki naiset oppisivat jotain ja itsenäistyisivät, niin ettei heidän tarvitsisi olla riippuvaisia miehistä.”

Teksti: Ulla Kärki ja Jenni Lähteenmäki

Kuva: Jari Kivelä

Muja Rosen perhe syö vain yhden aterian päivässä. 10-vuotias Ayite (vas.) on laihtunut kuusi kiloa vuoden aikana.

Teksti: Erik Nyström
Kuvat: Tatu Blomqvist

KUN LASTEN LEIKKI LOPPUU, ON SYYTÄ HUOLESTUA

Etelä-Sudanista paenneen Muja Rosen suurin pelko on, että hänen tyttärensä laihtuu hengiltä. Uganda on murtumispisteessä Afrikan suurimmassa pakolaiskriisissä sitten Ruandan kansanmurhan.

Lapset olivat leikkimässä, kun sota löysi 34-vuotiaan **Muja Rosen** perheen Etelä-Sudanissa.

Hallituksen sotilaat saapuivat yhtäkkiä kotikaupunki Kajo Kejiin. He joutuivat saman tien kapinallisjoukon yllättäviksi. Ihmisiä tapettiin ja heidän omaisuuttaan varastettiin.

Rosen mies oli poissa kotoa ja ristitulella Rose teki elämänsä vaikeimman päätöksen.

”Ainoa vaihtoehto oli juosta niin kovaa kuin jalat kantoivat. Päätin viedä lapset Ugandaan”, Rose kertoo.

Rose sai mukaansa neljä lastaan ja kaksi äitinsä menettänyttä. Hän kantoi pienintä selässään läpi erämaan ja valvoi yöt suojellakseen lapsia villieläimiltä. Heillä ei ollut ruokaa eikä vettä.

”Lapset itkivät nälkää ja uupumusta. Kun löysimme kuivuneen joenuoman, yritin kaivaa maahan imeytynyttä vettä, jotta lapsille olisi juotavaa.”

Ruoka on alati mielessä

Vuotta myöhemmin kaikki lapset istuvat saviuunin ympärillä Bidibidin pakolaisasutusalueella. Turun kokoinen alue olisi 290 000 asukkaallaan Suomen toiseksi väkimmäin kaupunki Helsingin jälkeen.

Saviuuni sijaitsee pihan ainoalla varjoisalla paikalla ja houkuttelee muitakin puoleensa armottomasta auringonpahteesta. Tirisevää kattilasta nouseva tuoksu on tuttu mistä tahansa keittiöstä: paistettu sipuli.

Rose pilkkoo sekaan muutaman munakoison keittiöpuutarhastaan ja 10-vuotias **Ayite** sekoittaa.

”Laitamme kerran viikossa munakoisoja, kerran okraa ja kerran vihanneksia. Loput päivät syömmme papuja”, Rose sanoo.

”Ruoka on yksipuolista ja lapset ovat jatkuvasti kipeinä. He eivät saa kaikkia tarvitsemiensa vitamiineja.”

Ruoka on alati Rosen mielessä. Vaikka rankka pakomatka Ugandaan onkin vähentänyt riskiä joutua luotien tai raiskausten kohteeksi, elämä on raastavaa kamppailua perustarpeista. Hän ei ole tilanteessa yksin.

Yli miljoona eteläsudaniilaista on ylittänyt rajan Ugandaan, lähes kaikki heinäkuun 2016 jälkeen.

Kriisin hoitaminen maksaa noin 560 miljoonaa euroa vuodessa, mutta kansainvälinen yhteisö on vastannut vain kolmasosaan tarpeesta. YK:n mukaan Uganda on murtumispisteessä. Pakolaisille se tuntuu pahiten ruoka-annoksissa, joita on puolitetty kahdesti, kertoo YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n aluejohtaja **Bik Lum**.

Kuukausittain jaettavaan ruoka-apuun kuuluu papuja, kasviöljyä, suolaa ja maissijauhoja. Jauhoannosta oli viime vuoden lopulla vähennetty 12 kilosta 6 kiloon henkilöä kohden.

”Jotkut ovat henkensä uhalla käyneet Etelä-Sudanissa etsiäkseen ruokaa hylätystä kodistaan”, Lum sanoo.

Yksi ateria päivässä

Suomea pienempi ja köyhempi Uganda on rajallisista resursseistaan huolimatta päästänyt kaikki pakolaiset maahan.

Ugandan pakolaispolitiikkaa kehuutaan länsimaissa edistyneeksi, koska se muun muassa takaa kaikille palan maata asutukselle ja viljelylle. Tämä ei tarkoita, että elämä pakolaisasutusalueilla olisi mielekäästä.

Maata on raivattu jatkuvasti lisää aiemmin asuinkelvottomasta pusikosta ja syötävää on vaikea kasvattaa.

Rosen pihamaa on kivikkoista, mutta viherpeukalona hän on saanut jotain aikaiseksi. Niin on myös naapurikylässä asuva **Wani Garanep**, joka on käynyt Kirkon Ulkomaanavun (KUA) viljelykoulutuksen.

KUA on jakanut osallistujille siemeniä ja työkaluja. Garanepin savimajan vieressä kasvaa seesamia, okraa ja tomaatteja. Koska maaperä on kivikkoisen, Garanep ja hänen vaimonsa **Kaku** ovat oppineet täyttämään säkkejä mullalla. Niissä kasvaa sipuleita ja munakoisoja.

Pienennettyjen ruoka-annosten takia perhe on kuitenkin joutunut vähentämään päivittäisiä aterioitansa kahdesta yhteen. Tämä pätee suurimpaan osaan Bidibidin asukkaista.

”Haluaisin taata lapsilleni hyvän koulutuksen, mutta nälkäisinä he eivät jaksakaan keskittyä koulussa ja tulevat monesti kotiin ennen päivän päättymistä”, Garanep kertoo.

Garanep on ammatiltaan rakentaja. Etelä-Sudanissa hän sahasi puita ja myi niitä rakennusmateriaaliksi. Perheellä oli varaa syödä lihaa.

Rose työskenteli opettajana, eikä perheellä ollut ruuasta pulaa.

Taakse jäänyt kotikaupunki Kajo Keji sijaitsi Equatoriassa, Etelä-Sudanin viljely- ja maaperästään. Ennen sotaa alue ruokki miljoonia ihmisiä. Rosen perheellä oli vuohia ja kanoja.

”Kun lapsille iski nälkä, he poimivat hedelmiä tai kassavaa puutarhastamme”, hän sanoo.

Kajo Keji on kuitenkin tyhjentynyt.

Ugandan ja Etelä-Sudanin välisen rajan ylittäneitä pakolaisia saapumassa Omugon vastaanottokeskukseen.

Kolme neljäsosaa Equatorian väestöstä on jättänyt kotinsa ja Luoteis-Uganda on kuin yhtä suurta pakolaisasutusta, jonka läpi ajaminen kestää tuntikausia.

Täällä Garanepin ja Rosen on vaikea löytää työtä, jolla parantaa perheidensä tilannetta.

”Joskus kun lapsilla on todella kova nälkä, he kysyvät että ’äiti, emmekö voisi palata kotiin Etelä-Sudaniin, jotta voisimme syödä’. Heille on vaikea selittää, että siellä vielä soditaan”, Rose jatkaa.

Yksinhoitajan elämä on raskasta

Ruuan jälkeen meno pihamaalla vilkastuu. Lapset kaivavat 13-vuotiaan **Giren** ja 9-vuotiaan **Dikon** johdolla esiin hypypynarun. Ayite laskee innokkaasti hypypynarun englanniksi. Se ilahduttaa äitiä.

Vieraat tekevät heistä tavallista innokkaampia, hän selittää. Kun lapset ovat hiljaa eivätkä enää jaksaa leikkiä, on syytä huolestua, hän toteaa.

Gire ja Diko eivät ole Rosen omia lapsia, mutta yhteisen pakomatkan jälkeen he nukkuvat Rosen lasten kanssa.

”Joskus he kysyvät minulta, missä heidän äitinsä on. Kun sota loppuu, palaamme etsimään häntä.”

Yksinhoitajan elämä on pakolaisasutusalueella erityisen raskas. Ugandaan saapuneista pakolaisista yli 60 prosenttia on alle 18-vuotiaita ja aikuisista suurin osa on naisia. Kun naiset ja lapset pakenivat, miehet ovat liittyneet taisteluihin – jotkut pakosta, toiset vapaaehtoisina – tai kuolleet väkivaltaisuuksissa.

Rosen pihalla käy selväksi, että hän joutuu pitämään silmällä toistakymmentä lasta, joiden vanhempia ei näy ainakaan lähimailla. Rose pelkää usein, että hän palaa loppuun, jos tilanne pitkittyy.

”Kaipaen miestäni. En tiedä, onko hän elossa vai kuollut. En ole kuullut hänestä sen jälkeen, kun jouduimme pakenemaan”, hän sanoo.

Haastattelun aikana Rose parsii nuorimpansa, 3-vuotiaan **Wanin** housuja. Niitä pitää taas pienentää vyötäröstä. Eniten Rose on huolissaan 10-vuotiaasta Ayitesta. Vuosi sitten hän painoi 25 kiloa, nyt vain 19 kiloa.

Alipaino altistaa hänet taudeille ja aliravitsemukselle.

”Jos hän laihtuu enemmän, saatan jopa menettää hänet”, Rose sanoo.

Katso yhteisvastuudokumentit osoitteessa [youtube.com/yhteisvastuukerays](https://www.youtube.com/yhteisvastuukerays)

Osallistu Yhteisvastuukeräykseen osoitteessa yhteisvastuu.fi

YHTEISVASTUUKERÄYS AUTTAA ETELÄ-SUDANIN PAKOLAISIA

Tänä vuonna 60 prosenttia Yhteisvastuun keräysvaroista ohjataan Kirkon Ulkomaanavun katastrofirahastoon.

Katastrofirahastolla tuettiin vuoden 2017 aikana humanitaarista apua muun muassa Etelä-Sudanissa, Somaliassa, Keniassa, Sierra Leonessa ja Bangladeshissa.

Pakolaisista onnekkaimmilla on kanoja. Useimmat ovat kuitenkin Mujan perheen tavoin jättäneet kaiken omaisuutensa taakseen.

Wani Garanepin perhe on KUA:n viljelykoulutuksen ansiosta onnistunut monipuolistamaan ruokavaliotaan kasviksilla.

PULA RUUASTA PITKITTÄÄ KONFLIKTIA ETELÄ-SUDANISSA

Etelä-Sudanissa ruuan hinta tappaa siinä missä aseetkin. Nälkä lamaanuttaa yhteiskunnan, kun ihmiset ajattelevat vain, mistä he saavat seuraavan ateriansa.

Kun heität siemenen maahan, siihen kasvaa jättimäinen mangopuu.

Näin on ollut tapana sanoa Etelä-Sudanin Equatoriassa, maan vilja-aitassa. Maaperä on niin hedelmällistä, että alueen viljelykset ovat ruokkineet miljoonia Etelä-Sudanin asukkaita. Käytännössä koko Etelä-Sudan on täydellistä kasvu- alustaa esimerkiksi riisille, maissille, hirsille, sokeriruo'oilte ja hedelmille.

Sota on kuitenkin ajanut kolme neljäsosaa alueen asukkaista pakoon ja järkyttävän suuria viljelyalueita on autioina, sanoo **Marie Makweri**, joka työskenteli kolme vuotta Etelä-Sudanissa Kirkon Ulkomaanavun (KUA) rauhan-koordinaattorina.

Dramaattiset seuraukset näkyvät elintarvikkeiden saatavuudessa ja hinnoissa.

Ihmiset ovat onnellisia, jos heillä on edes yksi ateria päivässä. Suomalainenkin tietää, että nälkä tekee kiukkuiseksi.

Nälkä lietsoo pitkittynyttä konfliktia entisestään.

”Etelä-Sudanissa sanotaan, että aseita on enemmän kuin ruokaa, mikä on vaarallinen yhdistelmä. Ihminen, jolla ei ole ruokaa itselleen tai perheelleen, miettii kaikki maailman keinot hankkia ruokaa”, Makweri sanoo.

Nälänhädän partaalla yhä 5 miljoonaa ihmistä

Helmikuussa 2017 YK julisti nälänhädän Unityn osavaltioon, joka sijaitsee Etelä-Sudanin keskiosassa. Noin satatuhatta ihmistä oli vaarassa kuolla nälkään. Julistusta seurasi laajamittainen humanitaarinen operaatio, jonka aikana alueelle tiputettiin ruoka-annospakkauksia Maailman ruokaohjelma WFP:n helikoptereista. KUA tuki ruoka-apua katastrofirahastostaan.

Kesäkuussa nälänhätä oli virallisesti ohi, mutta eteläsudanilaisten arki ei merkittävästi parantunut.

Jotta nälänhätä voidaan julistaa, tilanteen on täytettävä selkeät kriteerit. Ensinnäkin viidesosalla kotitalouksista pitää olla äärimmäinen puute ruuasta, ja kolmasosan väestöstä pitää olla akuutisti aliravittu. Lisäksi ihmisiä kuolee tiettyyn tahtiin – nälänhätä vaatii määritelmän mukaan kaksi uhria päivässä jokaista 10 000 asukasta kohden.

Nälänhätä vastaa korkeinta kategoriaa YK:n ruokaturvaa mittaavalla asteikolla 1–5. Nykytilanne ei täytä vaatimuksia. Toisaalta 1,5 miljoonaa ihmistä elää hätätilassa (vaihe 4) ja 3,6 miljoonaa akuutissa ruokapulassa (vaihe 3). Nälänhädän partaalla on siis 5 miljoonaa eteläsudanilaista.

”Paikan päällä et näe kauheasti väliä siinä, ovatko ihmiset vaiheessa 4 vai 5. Ruokatilanne on edelleen äärimmäisen vaikea”, Makweri sanoo.

Ruuan hinta kymmenkertaistunut

Etelä-Sudanin ruokakriisi on seuraus pitkittyneestä konfliktista.

Konflikti alkoi valtataisteluna presidentti **Salva Kiirin** ja entisen varapresidentin **Riek Macharin** välillä. Vastakkainasettelusta syntyi sota, jossa on etniset jakolinjat. Kiir edustaa dinka-heimoa, Etelä-Sudanin suurinta heimoa, ja Machar nuer-heimoa, joka on toiseksi suurin.

Taustalla on kiista resursseista Etelä-Sudanin vuoden 2011 itsenäistymisen jälkeen – maaomistuksista, vedestä ja öljystä. Kiir syytti Macharia vallankaappausyrityksestä ja erotti hänet. Maan armeija oli jakautunut Kiirin ja Macharin tukijoihin.

Etelä-Sudanissa on myös muita heimoja, joita Kiirin ja Macharin joukot ovat pelanneet liittolaisikseen tai toisiaan vastaan. YK on varoittanut kansanmurhan riskistä.

Pelolla on ollut katastrofaaliset seuraukset ruokatuotannolle. Viljelijät eivät uskalla kylvää tai korjata satojaan. Ruokakuljetukset ovat vaikeutuneet ja hinnat toreilla ovat kohonneet pilviin.

Heinäkuussa 2016 leimahtaneiden taisteluiden jälkeen hinta 3,5 kilon säkiliisestä maissijauhoja nousi pääkaupunki Jubassa 5,5 eurosta 60 euroon. Hinta vastaa eteläsudanilaisten keskimääräistä kuukausipalkkaa.

Myös perusvihannesten, kuten tomaattien hinnat ovat kymmenkertaistuneet, ja kauempana pääkaupungista hinnat ovat vielä korkeampia.

Tee, sokeri ja liha ovat luksustuotteita, jotka ovat kokonaan poistuneet valikoimista.

Vaikutus näkyy katukuvassa, kertoo Jubassa vuodenvaihteeseen asti asunut Makweri. Kauppiailla ei ole varaa ostaa kallista ruokaa ja myydä sitä tuotolla, joten monet ruokakaupat ovat sulkeutuneet ovensa.

Isoillakin toreilla on yhä vähemmän tuotteita myynnissä, ja yhä harvempia myyjiä niitä myymässä.

”Tavallisilla ihmisillä ei ole varaa ruokaan”, Makweri sanoo.

Ruoka-apu pitää ihmiset järjissään

Makweri huomaa työssään ihmisten huolen ruuasta. Heidän motivoimisensa rauhanprosesseihin vaatii kärsivällisyyttä, kun päällimmäisenä mielessä on, mistä heidän perheensä saa seuraavan ateriansa.

”Ihmisten on vaikea ajatella edes seuraavaa päivää, saati rauhan pitkäaikaisia vaikutuksia. He miettivät seuraavaa minuuttia, jonka voisi yhtä hyvin käyttää ruuan hankkimiseen.”

Toisaalta ruokatilanne ei parane ratkaisevasti ennen kuin konflikti loppuu. Etelä-Sudanilla on kaikki edellytykset omavaraiseen ruokatuotantoon, kunhan maahan saadaan rauha.

Kansainvälisen yhteisön tukema ruoka-apu pitää neuvotteluja hengissä.

”Viesti eteläsudanilaisilta on yksimielinen: ruoka-apua ei missään nimessä pidä lopettaa. Se pitää ihmisiä hengissä ja järjissään, ja antaa kirjaimellisesti voimia uskoa rauhaan.”

Teksti: Erik Nyström

Kuva: Paul Jeffrey / ACT-Allianssi

KUA TUKEE RAUHAA JA RUOKATURVAA

KUA tukee rauhanprosesseja sekä koulutusta ja toimeentulomahdollisuuksia Etelä-Sudanissa.

KUA:n koulutuksissa opitaan muun muassa leivontaa sekä ruuan ja maitotuotteiden käsittelyä, mikä parantaa ruokatuotantoa.

KUA on syksystä lähtien toteuttanut ruokaturvahanketta 100 000 eurolla katastrofikeräyksen varoja. Hanke sisältää viljelykoulutuksen 500 maanviljelijälle, ja koulutukseen osallistuneille jaetaan siemeniä ja työkaluja.

Joukko naisia palaamassa kotiin Dong Bomassa Jonglein osavaltiossa. Kirkon Ulkomaanapu työskentelee Etelä-Sudanissa muun muassa Jongleissa, joka kuuluu maan vähiten kehittyneisiin osavaltioihin.

UUTTA PONTTA OPPIMISEEN

Johnson Kaka työskentelee vapaaehtoisena opettajana koulussa Piborissa Etelä-Sudanissa. Kirkon Ulkomaanapu (KUA) on vuodesta 2016 kouluttanut 70 opettajaa kunnan alueella. Kaka on oppinut laatimaan opetussuunnitelmia ja ottamaan huomioon oppilaiden erilaisia tarpeita. KUA on tukenut kouluja myös oppimateriaaleilla, kuten kirjoilla ja kynillä.

Kuva: Hugh Rutherford
Teksti: Erik Nyström

APU MENEE PERILLE

Tällä aukeamalla kerromme esimerkkejä siitä, kuinka työmme on muuttanut ihmisten elämää. Kiitos muutoksesta kuuluu kaikille tukijoillemme, jotka ovat lahjoituksillaan tehneet tämän mahdolliseksi.

Bereket Yemane auttaa opiskelijoita sopeutumaan uuteen ympäristöön ja akateemiseen opiskeluun Eritreassa.

PAREMPAA OPINTO-OHJAUSTA OPETTAJAOPISKELIJOILLE ERITREASSA

Opinto-ohjaaja **Bereket Yemane** tutkii opiskelijoiden kokemaa stressiä Eritrean teknillisen yliopiston opettajakoulutuslaitoksella yhdessä psykologian luennoitsija **Dawit Yikealon** kanssa.

Ensimmäisen vuoden opiskelijoille on haastavaa sopeutua uuteen ympäristöön. Useimmat tulevat sotilaskoulutusleiriltä, jossa kaikki suorittavat viimeisen vuoden lukio-opinnot. Opiskelijat asuvat kampuksella noin 25 kilometrin päässä pääkaupungista Asmarasta, yhdessä tuhansien muiden opiskelijoiden kanssa.

”Yliopisto-opiskelijan täytyy oppia uusia opiskelu- ja elämänhallintataitoja. Myös ympäristökijät, kuten sähköpöytä, hankaloittavat opiskelua. Kaikki tämä vaikuttaa opiskelijoiden kokemaan stressiin”, kertoo Yemane.

”Tarvitsemme tutkittua tietoa, emme voi vain olettaa tai arvata. Tällainen tutkimus on tärkeää niin opiskelijoiden kuin koko maan kehittymisen kannalta.”

Kirkon Ulkomaanapu tukee tutkimustyötä opettajakoulutuksen kehittämiseksi Eritreassa ja myöntää pieniä apurahoja sekä tarjoaa ohjausta tutkimuksen teossa.

Teksti: Minna Elo, kuva: Saara Mansikkamäki

3 235

lasta sai koulutarvikkeet joulukuussa KUA:lta ja Unicefilta **Keski-Afrikan tasavallassa**. Koulutarvikkeet jaettiin Sangha Mbaérén alueen vähemmistöihin kuuluville lapsille.

535

viljelijää sai **Kambodžassa** koulutusta ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi maataloustekniikan keinoin.

72 %

Rwamwanjan ammattikoulun käyneistä **Ugandassa** on päässyt kiinni toimeentuloon. Valmistuneista nuorista 98 on perustanut oman yrityksen ja 82 saanut työpaikan muualta.

Cho Cho Nwet aikoo yrittää tulevaisuudessa saada sairaanhoitajan koulutuksen.

KOHTI UNELMA-AMMATTIA MYANMARISSA

Cho Cho Nwet, 27, halusi sairaanhoitajaksi jo pienenä tytönä.

”Mutta perheeni oli köyhä ja minun oli pakko lopettaa koulunkäynti seitsemännellä luokalla”, hän kertoo.

Nwet hankki rahaa perheelleen poimimalla purutupakana käytettäviä betel-lehtiä. Vähän vanhempana hän muutti Myanmarin pääkaupunkiin Yangoniin, koska sai työpaikan vaatekaupasta Yangonin isolla kauppatorilla. Siellä hänen kuukausipalkkansa oli 50 dollaria.

Nwet jäi kuitenkin työttömäksi, kun kauppa suljettiin. Hän palasi kotikyläänsä, jossa hän kuului Kirkon Ulkomaanavun (KUA) tukemasta perusterveydenhuollon koulutuksesta ja päätti osallistua.

”KUA:n koulutuksen jälkeen tunsin, että tulevaisuuteni alkoi säkenöidä”, Nwet sanoo.

Hän etsi lisää tietoa ja löysi hoitoavustajan koulutuksen. Opintojen jälkeen hän sai työpaikan lasten terveydenhoidossa.

”Palkkani on nyt 160 dollaria kuussa. Koulutuksen ansiosta pystyn tukemaan perhettäni ja minua kunnioitetaan kylässäni. Unelmani on toteutumassa.”

Teksti: Ulla Kärki, kuva: LWF Myanmar

YRITTÄJYYSKOULUTUS AUTTAA TOTEUTTAMAAN HAAVEITA JORDANIASSA

Kirkon Ulkomaanavun yrittäjyyskoulutuksessa syyrialaiset ja jordanialaiset opiskelijat kehittävät yritys suunnitelmiaan ammattitaitoisten ohjaajien johdolla. Bisnesideoita on ollut käsityöpaikoista robotiikkaan.

Viime syksynä koulutuksen kävi yhteensä 34 henkilöä. Useimmat heistä ovat alkaneet toteuttaa hankkeitaan eri puolilla Jordaniaa.

”Olen tehnyt meijerituotteita lapsesta asti. Ihmiset rakastivat etenkin jogurttiani jo Syyriassa, ja pyysivät sitä aina lisää. Nyt

ymmärrän, miten pystyn myymään sitä kannattavasti täällä”, Syyrian sotaa paennut **Wazirah al-Haj**, 32, sanoo.

Yrittäjyyskoulutusta tarjotaan syyrialaisille pakolaisille sekä huono-osaisille jordanialaisille. Seuraava ryhmä osallistujia valitaan tämän vuoden alussa. Tavoitteena on saada mukaan 20 henkilöä, joista noin puolet on vammaisia.

Myöhemmin tänä vuonna kokeillaan lisäksi online-pohjaista koulutusta sadalle oppilaalle.

Teksti: Erik Nyström

”Minun on mahdotonta perustella, miksi minulla olisi oikeus ulottuvillani olevaan aineelliseen hyvinvointiin, jollaisesta suurin osa ihmiskunnasta voi vain haaveilla”, sanoo Juhon Kalliokoski.

KIITOLLISUUS SAI JUHO KALLIOKOSKEN RYHTYMÄÄN KUUKAUSILAHJOITAJAKSI

Miksi minulla olisi oikeus elää yltäkyläisyydessä, johon kaikilla ei ole varaa, mietti Juhon Kalliokoski ja ryhtyi kuukausilahjoittajaksi.

Kirkon Ulkomaanavun (KUA) kuukausilahjoittaja Juhon Kalliokoski, 29, istuu Helsingin Vanhan kirkon puupenkkiin valokuvausta varten. Ristikkoikkunoista siilautuva tammikuun vähäinen valo yltää juuri ja juuri miehen hymyileviin kasvoihin asti.

Kalliokoski on ammatiltaan lakimies ja asuu vaimonsa kanssa Helsingissä. Hän uskoo saaneensa Jumalalta kaiken, mitä hänellä on.

”Kaikki, mitä minulla on, on minulle ulkopuolelta annettua. Ruumiin ja hengen olen saanut vanhemmiltani, kasvatuksen vanhemmiltani, opettajiltani ja muilta lapsuuden tärkeiltä ihmisiltä, korkeakoulutuksen valtiolta”, Kalliokoski listaa.

Kalliokoski ajattelee, ettei hänellä ole oikeutta elää yltäkyläisyydessä toisten kärsiessä. Niinpä hän auttaa ihmisiä ja muuta luomakuntaa lahjoittamalla.

”Koska ihmiset ovat samanarvoisia, valitsin järjestön, joka tekee työtään ihmisten hyväksi Suomen sijasta köyhissä maissa. Siellä ihmisten puute on suurempaa. Talouden linalaisuuksien vuoksi eurolla köyhässä maassa saadaan myös enemmän aikaa kuin eurolla rikkaassa Suomessa.”

Sopiva lahjoitustaso löytyi Raamatusta

KUA:n avustustyön luotettavuus ja tehokkuus olivat Kalliokoskelle tärkeitä kriteereitä lahjoituskohdetta valitessa. Merkitystä oli myös sillä, että KUA on kirkollinen toimija.

Kuukausilahjoittaminen sopii Kalliokoskelle siksi, että se tekee hänen mielestään kuukausibudjetista vakaam-

man, eikä lahjoituksen tekeminen jää kiinni hetken miellohteista.

Kalliokoski kertoo miettineensä kuukausilahjoituksen sopivaa summaa, kunnes löysi yllättäen vastauksen Raamatusta.

”Jonkin aikaa sitten hoksasin, että lahjoituksen sopivalle mittaluokalle on olemassa toimiva esikuva Mooseksen lain kymmenyksissä. Nykyään pyrin mittaamaan kuukausilahjoituksen siten, että se on kymmenys eli kymmenesosa bruttotulostani”, Kalliokoski sanoo.

”Tämä tuntuu toimivalta ja kohtuulliselta, ja auttaa lisäksi karsimaan joutavan kulutuksen omasta elämästäni pois.”

Teksti: Pertti Keinänen
Kuva: Tatu Blomqvist

Jokainen kuukausilahjoittaja on äärimmäisen tärkeä. Lämmin kiitos hyväsydämisestä päätöksestä!

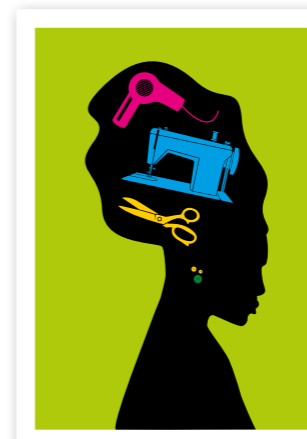
STIPENDI TYTÖLLE OLI SUOSITUIN TOISENLAINEN LAHJA

Toisenlainen Lahja tuotti viime vuonna jopa 1,17 miljoonaa euroa! Suosituimmaksi lahjaksi nousi syksyn uutuus, Naisten Pankin Stipendi tytölle, jota hankittiin 4 510 kappaletta. Jo klassikoksi muodostunutta Vuohi-lahjaa hankittiin 3 910 kappaletta ja lähes yhtä suosittu oli Koulupuku-lahja 3 890 kappaletta. Muita suosittuja lahjoja olivat Ammatti, 15 Puuntainta ja 6 kanaa. Toisenlaisten Lahjojen avulla pystymme tukemaan kehitysmaiden ihmisten koulutusta ja toimeentuloa sekä toimittamaan hätäapua. Lämmin kiitos siitä Sinulle!

ILAHDUTA NAISTENPÄIVÄNÄ

Kansainvälistä naistenpäivää juhlimme 8.3. Muistaisitko tällöin elämäsi tärkeää naista lahjalla, joka tuo hymyn huulille kehitysmaissa asti? Ammatti-lahjan avulla annat kehitykselle naiselle mahdollisuuden koulutukseen ja täysin uuteen alkuun. Anna naistenpäivänä lahja, joka todella koskettaa!

toisenlainenlahja.fi
toisenlainenlahja@kua.fi
020 787 1201

SINÄ VOIT AUTTAA

AJANKOHTAISET KERÄYSKAMPANJAT

Ilmoittaudu postituslistalle ja saat kuusi kertaa vuodessa kotiisi kirjeen, jossa kerrotaan ajankohtaisista keräyksistämme sekä ihmisistä, jotka tarvitsevat apuasi.

kirkonulkomaanapu.fi/keraykset

JÄRJESTÄ MAAILMAA MUUTTAVAT JUHLAT

Onko sinulla jo kaikkea, mitä tarvitset? Perusta juhlat kunniaksi merkkipäiväkeräys! Voit ohjata juhlapäivän muistamiset todelliseen tarpeeseen ja auttaa lapsia kouluun, naisia saamaan ammatin tai katastrofin uhreja selviytymään.

Perusta keräys:

kirkonulkomaanapu.fi/merkkipäivalahjoitus

TOTEUTA UNELMIA TESTAMENTILLA

Muistaisitko testamentissasi myös kehitysmaiden köyhimpiä perheitä? Pienelläkin lahjoituksella toteutuu monen lapsen ja aikuisen unelma riittävästä ruoasta, koulutuksesta ja turvallisesta elämästä. Testamentin tekeminen ei ole vaikeaa, ja me tarjoamme siihen apua. Halutessasi voit pyytää maksuttoman testamenttilahjoittamisen oppaan lahjoittajapalvelustamme.

kirkonulkomaanapu.fi/testamenti
Lahjoittajapalvelumme on avoinna arkisin klo 9-16. Puh. 020 787 1201. Sähköposti: lahjoittajapalvelu@kua.fi

Pöytä on katettu. Ravintola Salaamin tarkoitus on edistää yhteisöllisyyttä ja turvapaikanhakijoiden kotoutumista.

Korianteri-kalakeitto (4 hengelle)

Öljyä
1 sipuli
2 l vettä
1 tl sitruunapippuria
6-8 perunaa
700g kalaa, lohta, seitiä, kuhaa
kalaliemikuutio
tuoretta korianteria, tilliä, kurkumaa, suolaa
tarvittaessa
200g katkarapuja

Kuutio sipuli ja kuullota se kattilassa tilkassa öljyä. Kuori ja kuutio perunat. Lisää kattilaan vesi ja sitruunapippuri, keitä perunat lähes kypsäksi. Leikkaa kala kuutioiksi, lisää se kattilaan, lisää kalaliemi, anna kalan kypsyä 15min. Lisää katkaravut, tuore hienoksi silputtu korianteri, kurkuma ja tuore tilli. Tarkista maku, ja lisää suolaa makusi mukaan.

TURVAPAIKANHAKIJOIDEN RAVINTOLA SALAAM AVAA OVEN LÄHI-IDÄN KEITTIÖÖN

Helsingissä Oulunkylän kirkolla toimiva turvapaikanhakijoiden ravintola lahjoitti tuottonsa Kirkon Ulkomaanavulle.

Keittiöstä kantautuu kalakeiton herkulinen tuoksu. Oulunkylän kirkon tiloissa on jo vuoden ajan toiminut Lähi-idän keittiön lounasta tarjoava ravintola Salaam. Osa keittiössä työskentelevistä vapaaehtoisista on ammattikokkeja, kuten **Mohammad**.

”Tuomme lounaaseen vaihtelua vuodenaikojen mukaan, koska emme halua toistaa aina samoja ruokia. Tänä on kolmen keiton päivä. Kalakeitto on ehkä paras ruoka, mitä olemme tehneet. Se on suomalainen kalakeitto erilaisilla mausteilla”, Mohammad sanoo.

Kalakeitto on todella herkullista. Sitä maistellessa on helppoa ymmär-

tää, miksi pop up -ravintolana marraskuussa 2016 aloittaneelle Salaamille toivottiin jatkoa.

Tänään vapaaehtoisia on Afganistanista, Ghanasta, Irakista, Ugandasta ja Suomesta. Kaikki halukkaat ovat tervetulleita osallistumaan. Keittiössä voi suorittaa hygieniapassin ja työstä voi saada työtodistuksen. Salaamin kautta on työllistetty palkkatöihinkin.

Oulunkylän seurakunnan vapaaehtoistoiminnan koordinaattori **Piia Ryttilän** mukaan ravintola tuo kirkolle elämää ja pöhinää.

”On tavoitettu myös ihmisiä, jotka eivät muuten kävisi kirkolla. Tämä on Oulunkylän paras lounaspaikka torstaisin. Aiomme jatkaa toistaiseksi.”

Turvapaikanhakijoille ravintolan avoin ja lämmin ilmapiiri merkitsee paljon.

”Tuntuu hyvältä, että on jokin paikka, mihin kuuluu. Täältä on saanut

hyviä ystäviä ja tietenkin myös hyvää palautte ruuasta tekee iloiseksi. Vaikka työpäivä keittiössä on pitkä ja kiireinen, odotan aina torstaita”, Mohammad sanoo.

Ravintolassa työskenteleville on tärkeää, että tuotot ohjataan apua tarvitseville.

”Emme työskentele vain itseämme varten”, Mohammad sanoo.

”Kuulimme ravintolasta vähän aikaa sitten ja tämä oli meille vasta kolmas lounas. Ruoka oli hyvää – tosi kiva kun ravintola on täällä”, pienen lapsensa kanssa lounaalla käynyt suomalainen äiti sanoo.

Lahjoitussumma 18 500 euroa kohdistetaan pakolaistyöhön Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Teksti: Ulla Kärki
Kuva: Tatu Blomqvist

KIRPAKAA KEVÄTTÄ!

Edellisen Tekoja-lehden parhaaksi jutuksi äänestettiin *Keski-Afrikka toipuu askel askeleelta, kun lapset palaavat kouluun*.

Reilun kaupan tuotepaketin voitti **Ilkka Helastie**. Onnea!

Äänestä tämän lehden parasta juttua ja osallistu arvontaan viimeistään 2.4. osoitteessa kuu.fi/tekoja-lehti tai postitse Kirkon Ulkomaanapu, PL 210, 00131 Helsinki.

TUNNETKO JONKUN, JOKA ETSII KESÄTÖITÄ?

Kirkon Ulkomaanapu etsii F2F-varainhankkijoita ja tiiminvetäjiä kesän ajaksi. Työt voi aloittaa jo huhtikuussa ja työvuoroja voi sopia joustavasti myös opintojen ohelle! F2F-varainhankkijat eli feissarit hankkivat Kirkon Ulkomaanavulle uusia kuukausilahjoittajia auringon heliessä ja sateenkin raikastaessa tunnelmaa.

Lue lisää kesätyöstä osoitteessa feissaus.fi

Perusta kanssamme vapaaehtoisvoimin toimiva hävikkiruokamyymälä

Tekstaa WEFOOD numeroon 16499 (15 €). Sähköistä virtuaaliosaketta varten lähetä viesti muodossa WEFOOD S-POSTI-Osoitteesi. Saat -10 % ensimmäisen vuoden ajan myymälässä myytävistä elintarvikkeista.

wefood.fi #wefoodsuomi

Kirjat

Prinsessa vai paleontologi?

Maailmalla valtavan suosion saanut ja loppuvuodesta suomeksi ilmestynyt *Iltasatuja kapinallisille tytöille*

(*Good Night Stories for Rebel Girls*) kertoo sata tositarinaa naisista lyhyiden, sivun mitaisten iltasatujen muodossa.

Mukana on paljon tuttuja nimiä kuten Frida Kahlo, Coco Chanel ja Margaret Thatcher, mutta myös harvemmin kuultuja tarinoita astrofysiikasta soturikuningattareen ja kapellimestarista merirosvoon. Henkilöitä on valittu mukaan hyvin erilaisista taustoista ja kulttuureista, eri puolilta maailmaa ja antiikista aina nykypäivään saakka. Samaan iltaan voikin mahdollistaa vaikkapa Kleopatran, Serena ja Venus Williamsin, Malala Yousafzain sekä tarinan Coysta, amerikkalaisesta transtyöstä. Saduilla on lastenkirjoille tyypilliseen tapaan yleensä onnellinen loppu, vaikka naiset kohtaavatkin vaikeuksia. Rannat aiheet kuten Harriet Tubmanin orjuus on käsitelty lapselle ymmärrettävällä tavalla.

Visuaalisesti kirja on upea. Yli 60:en eri puolilta maailmaa kotoisin olevan kuvittajan tulokset päähenkilöistä ovat keskenään varsin erilaisia, joten jokainen sivu yllättää iloisesti. Mukana on paljon värikkään sarjakuvamaista kuvitusta, mutta myös realistisia lyijykynäpiirroksia ja art deco -henkistä julistegrafiikkaa. Kirjan lopussa on tietysti tilaa myös lukijan omalle tarinalle ja muotokuvulle.

Kirja sopii hienosti tytöille, mutta yhtä hyvin myös kapinallisille pojille ja kenelle tahansa, joka haluaa oppia tekemään omia juttujaan muiden odotuksista välittämättä.

Teksti: Tatu Blomqvist

Elena Favilli & Francesca Cavallo
Iltasatuja kapinallisille tytöille - 100 tarinaa ihmeellisistä naisista
Kustantamo S&S 2017

Ingen klarar sig utan mat

Det är inte länge sen det här landet led av svält.

Nödåren var en prövning för mina egna far- och morföräldrar för 150 år sedan. Som barn förstod jag inte riktigt varför min annars så ömsinta far ilsknade till när jag vårdslöst lade brödet på bordet.

Först som vuxen förstod jag i hur fattiga förhållanden hans generation hade levt. För honom var brödet heligt, något man måste respektera.

I dag lever en stor del av finländarna i överflöd. Matsvinnet i vårt land är 25 kilo per person om året. Bland oss finns också människor för vilka det dagliga brödet inte är en självklarhet.

Av insamlingen Gemensamt Ansvar går 40 procent till att hjälpa dem i Finland som är tvungna att förlita sig på

mathjälp. Kyrkans och församlingarnas diakoniarbete hjälper dem vars nöd är störst och som annars inte får hjälp.

Risken för hungersnöd är en stor utmaning i världens katastrofområden. På många ställen är det omöjligt att producera mat på grund av klimatet. Torka, naturkatastrofer och konflikter för med sig en brist på livsmedel. De allra fattigaste länderna lider mest av den globala uppvärmningen.

Av intäkterna från Gemensamt Ansvar går 60 procent via Kyrkans Utlandshjälp (KUH) till katastrofområden, bland annat till dem som hotas av svält i Östafrika. I KUH:s verksamhet garanterar kontakterna till lokala aktörer att hjälpen når fram och riktas till dem som behöver den mest.

Vi måste agera nu för att göra slut

på hungern och förbättra tillgången till mat. Arbetet måste fortsätta ihärdigt tills rätten till en tillräcklig utkomst och ett värdigt liv uppfylls för varje människa.

Uppskattningsvis lever en miljard människor i extrem hunger och fattigdom. Finland hör till världens rikaste länder. Vårt land har genomgått sina egna nödår och krig då hungern var bekant för alla. För en del är hungern verklighet än i dag. Än mer akut är hungern för våra närmaste långt borta.

Nu är det vår tur att hjälpa. Ingen klarar sig utan mat.

Seppo Häkkinen

Biskop i S:t Michels stift
Förman för Gemensamt
Ansvar-insamlingen 2018

STIPENDIUM TILL EN FLICKA VAR DEN MEST POPULÄRA ANNORLUNDA GÅVAN

Annorlunda Gåva inbringade ifjol till och med 1,7 miljoner euro! Kvinnobankens Annorlunda Gåva och höstens nyhet, Stipendium till en flicka, var den populäraste gåvan. Åtgången var 4 510 st. Geten som redan blivit en klassiker, hade också god åtgång, 3 910 st. Nästan lika populär var Skoldräkten med 3 890 st. Andra populära gåvor var ett Yrke, 15 trädplantor och 6 hönor. Med hjälp av de Annorlunda gåvorna kan vi stöda människors utbildning och utkomst och leverera nödhjälp i u-länderna. Ett varmt tack till dig för det!

SPRID GLÄDJE PÅ KVINNODAGEN

Den 8 mars firar vi internationella kvinnodagen. Vill du uppmärksamma en viktig kvinna i ditt liv med en gåva som sprider leenden ända till u-länderna? Med gåvan Yrke ger du en ny början åt en kvinna i ett u-land. Ge en rörande gåva på Kvinnodagen!

annorlundagava.fi | annorlundagava@kua.fi
020 787 1201

Muja Rose har gröna fingrar och med hjälp av Kyrkans Utlandshjälp kurs i jordbruk har hon odlat bland annat äggplantor och okra i sin lilla köksträdgård.

LIVET SOM FLYKTING EN STÄNDIG KAMP OM MAT

Muja Roses största farhåga efter flykten från Sydsudan är att förlora sin dotter som inte får tillräckligt med mat. Uganda kämpar med Afrikas största flyktingkris sedan folkmordet i Rwanda.

Barnen var ute och lekte när kriget hann i kapp 34-åriga Muja Roses familj i Sydsudan.

I korselden mellan regeringstrupperna och rebellstyrkorna fattade Rose sitt livs svåraste beslut – att fly med sina fyra barn till Uganda. Hon bar sin baby på ryggen genom ödemarken och vakade nätterna för att skydda barnen från vilda djur. De saknade mat och vatten.

”Barnen grät av hunger och utmattning. När vi hittade en uttorkad flodbädd försökte jag gräva efter vattnet som sugs upp av marken så att barnen skulle få något att dricka.”

Livet en ständig kamp

Ett år senare samlas familjen runt en lerugn på flyktingbosättningen Bidibidi. Området är lika stort som Åbo och med sina 290 000 flyktingar skulle Bidibidi vara Finlands näst folkrikaste stad efter Helsingfors.

Det doftar stekt lök när 10-åriga Ayite rör om i grytan och Rose skär ner några

äggplantor från sin trädgård.

Den steniga jordmånen är svårödlad, men Rose har gröna fingrar. Kyrkans Utlandshjälp har utbildat flyktingar i odlingsteknik och delat ut frön och verktyg så att flyktingarna får en mångsidigare kost.

”Vi äter äggplantor en gång i veckan, en gång okra och en gång grönsaker. Resten av tiden äter vi bönor.”

Trots tryggheten är livet i Uganda en ständig kamp om dagliga behov, och värst är bristen på mat. Rose är inte ensam om situationen. I dag befinner sig över en miljon sydsudanesiser i landet.

Det kostar 560 miljoner euro om året att hantera krisen, men den internationella finansieringen möter bara en tredjedel av behovet. Enligt FN är Uganda vid bristningsgränsen för vad man klarar av i nuläget.

”De månatliga matransonerna har halverats två gånger. Mängden majs mjöl minskade i slutet av förra året från 12 kilo per person till 6 kilo”, säger FN:s flyktingorganisation UNHCR:s regionala chef **Bik Lum**.

Flyktingarna mest kvinnor och barn

Efter måltiden är barnen uppspelade och hoppar hopprep. Mamma Rose är glad så länge de leker. Gäster gör dem ivrigare

än vanligt, förklarar hon. När barnen är tysta och inte orkar leka är det dags att bli orolig.

Livet som ensamförsörjare på flyktingbosättningen är hårt. Av flyktingarna som kommit till Uganda är över 60 procent under 18 år gamla, och av de vuxna är största delen kvinnor. Männens antingen med i striderna – av tvång eller frivilligt – eller dödades.

”Jag saknar min man. Jag vet inte om han är vid liv eller död. Jag har inte hört av honom sen vi flydde.”

Rose syr sitt yngsta barns, 3-åriga **Wanis** byxor smalare om midjan. Mest oroar hon sig över 10-åriga Ayite som för ett år sedan vägde 25 kilo, men nu bara 19 kilo. Undervikten kan göra henne sjuk.

”Om hon går ner mera kan det till och med hända att jag förlorar henne”, säger Rose.

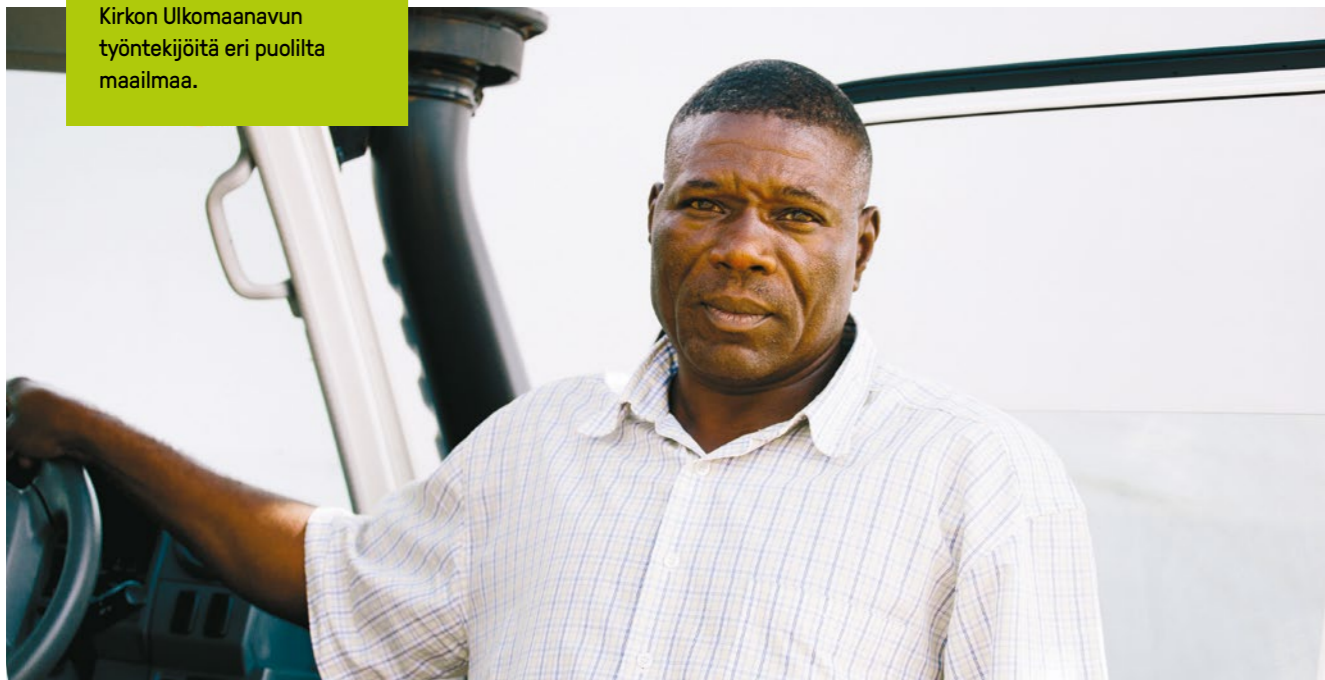
Se *Gemensamt Ansvar -dokumentärerna på adressen [youtube.com/yhteisvastuukerays](https://www.youtube.com/yhteisvastuukerays)*

Delta i insamlingen Gemensamt Ansvar för att ge hopp åt flyktingarna på adressen www.gemensamtansvar.fi

Text: Erik Nyström
Bilder: Tatu Blomqvist

Tekijä

Juttusarjassa esitellään Kirkon Ulkomaanavun työntekijöitä eri puolilta maailmaa.

Moses Bamutiire, 50, on iloinen, että hän pystyy tekemään osansa pakolaisten kanssa tehtävässä työssä.

TYÖ PAKOLAISTEN KANSSA LIIKUTTA KOKENUTTA KUSKIA

Ammattitaitoiset kuskit ovat KUA:n toiminnan kulmakiviä. Ugandalainen Moses Bamutiire löysi järjestön sattumalta.

Kokeneet toimittajat ja järjestötyöntekijät tapaavat toistaa, että hauraila alueilla on todennäköisempää kuolla liikenteeseen kuin luoteihin. Mikään ei siis ole henkilökunnalle tärkeämpää kuin luotettava kuljettaja.

Moses Bamutiiren rennossa seurassa unohtaa helposti, kuinka huonossa kunnossa kuoppaiset tiet ovat. Ulkona on sitä paitsi säkkipimeää eikä kukaan tien varrella kulkevista ihmisistä käytä heijastinta.

Päivän kenttätö pakolaisasutusalueella on uuvuttanut kanssamatkustajat. Miten ihmeessä kuski jaksaa?

”Pidän itseni virkeänä juomalla tarpeeksi vettä ja kuntoilen melkein joka päivä”, hän kertoo vaatimattomaan tyyliinsä. 50-vuotiaalla Bamutiirella on takanaan pitkä ja vaiherikas työura.

Leveäharteinen mies urakoi nuoruudessaan muurarina, mutta töitä oli vaikea saada riittävästi. Niinpä hän säästi rahaa ajokorttiin, joka myönnettiin vuonna 1997.

Jokainen päivä on seikkailu

Alussa Bamutiire kyyditti ugandalaisen Monitor-konsernin lehtitoimittajia ja auttoi viljelijöitä ajamalla heidän tuotteitaan myytäväksi. Uusia haasteita tarjosi sotilaskoulutus, jonka jälkeen hänet vuonna 2008 lähetettiin kuskiksi Irakiin.

”Vuotta aiemmin saatiin jatkuvasti pelätä hyökkäyksiä kulkuneuvoihin, mutta siinä vaiheessa turvallisuustilanne oli jo parantunut”, hän kertoo.

Ei niin, että tukalatkan tilanteet hetkauttaisivat Bamutiireä. Hän huokuu rauhallisuutta.

Bamutiiren palvelus Irakissa katkesi vuonna 2010, kun hänellä todettiin astma. Pölyisä aavikko jäi taakse ja Ugandassa Bamutiire päätyi lopulta töihin majatalon kuskiksi. Siellä yöpyi

sattumoisin Kirkon Ulkomaanavun (KUA) henkilökuntaa kenttämatkoillaan. Bamutiire ajoi heitä toistuvasti työmatkoille pakolaisasutusalueille.

”Liikutuinkin, kun näin mitä KUA sai aikaiseksi pakolaisten parissa. Myöhemmin sain kuulla, että he tarvitsevat kuskea ja hain heti paikkaa”, Bamutiire kertoo.

Uganda on jo pitkään isännöinyt suuria määriä pakolaisia. Bamutiiren mukaan pakolaisten kohtalo koskettaa ugandalaisia ja hän on ylpeä, että he saavat Ugandassa mahdollisuuden jatkaa elämäänsä.

”Se motivoi minua työssäni”, hän sanoo.

”Lisäksi ajaminen on hauskaa. Jokainen päivä on seikkailu ja kuskina pääset tutustumaan mukaviin ihmisiin.”

Teksti: Erik Nyström

Kuva: Tatu Blomqvist

Nälkä

Kyllä meillä riisiä on. Minun nälkäni on toisenlaista.

Minun nälkäni on sellaista, että vaikka kävelen kaksikymmentä kilometriä kouluun, eivät mummin rahat riitä tekemään minusta opettajaa.

Minun nälkäni on sellaista, että äidin pitää maata vieraiden miesten kanssa, jotta saisi maksetuksi maissipellon vuokran.

Ja sellaista se on, että pieni siskoni ei ehkä parane, koska lääke on lopussa.

Ja sellaista, että minua kiusataan, koska olen erilainen kuin muut.

Sellaistakin minun nälkäni on, että jos joudun lähtemään työnhakuun toiseen maahan niin kuin meidän isä, minua ei oteta siellä vastaan.

Minulla on kova sellaisen maailman nälkä, että kaikki sen asukkaat voisivat elää ihan tavallista elämää.

Kaisa Raittila

YHTEISVASTUU

LÄHIMMÄISENRAKKAUDEN
KANSANLIIKE.

**SOTA AJAA MILJONIA
IHMISIÄ NÄLÄNHÄDÄN
PARTAALLE AFRIKASSA
JA LÄHI-IDÄSSÄ. EIKÄ
NÄLKÄ OLE TUNTEMATON
VIERAS SUOMESSAKAAN.**

**YHDESSÄ VOIMME TEHDÄ
ASIALLE JOTAIN. LÄHETÄ
TEKSTIVIESTI APUIO (10 €)
NUMEROON 16588 JA AUTAT.**

YHTEISVASTUU.FI

#RUOKATRENDIT2018